

Kako utemeljno i učinkovito unaprijediti mentalnozdravstvenu pismenost odraslih u području mentalnog zdravlja djece i mladih - iskustva razvoja i nacionalne provedbe programa PoMoZi Da

Ljiljana Muslić¹, ljiljana.muslic@hzjz.hr

Martina Markelić,

Sanja Musić Milanović^{1,2}, sanja.music@hzjz.hr

¹ Hrvatski zavod za javno zdravstvo

² Sveučilište u Zagrebu, Medicinski fakultet, Škola narodnog zdravlja Andrija Štampar

Uvod

Istraživanja na području zaštite mentalnog zdravlja (MZ) djece i mladih naglašavaju važnost osnaživanja odraslih osoba koje su s njima u svakodnevnom kontaktu u osnovnim znanjima, vjerovanjima i vještinama u području MZ – u mentalnozdravstvenoj pismenosti (MZP). Taj skup znanja, vjerovanja i vještina dokazano pomažu očuvanju MZ, prevenciji razvoja ili pogoršanja problema, ranom prepoznavanju problema ili traženja pomoći te boljim ishodima tretmana.

Cilj

Cilj ovog izlaganja je kroz prikaz ishodišta, metoda razvoja i provedbu prvog standardiziranog MZP programa za odgojno-obrazovne djelatnike (OOD) u području MZ djece i mladih, istaknuti moguće snage i prepreke utemeljenom i učinkovitom javnozdravstvenom djelovanju u području unaprjeđivanja MZP.

Metode razvoja i provedba programa

U razdoblju od 2018. do 2020. godine razvijen je edukativni program PoMoZi Da – program mentalnozdravstvenog opismenjavanja OOD u sklopu nacionalnog programa promicanja zdravlja Živjeti zdravo Hrvatskoga zavoda za javno zdravstvo. Program se od 2020. provodi u suradnji s educiranim stručnjacima iz županijskih zavoda za javno zdravstvo i škola Agencijom za odgoj i obrazovanje i CARNET-om. Razvijen je vodeći se primjerima i preporukama dobre prakse u svijetu i recentnih MZP modela, ali i spoznajama iz provedenog MZP istraživanja među OOD. Sam razvoj programa prati znanstvene i stručne standarde u izradi takvih intervencija, ali i ključna načela multidisciplinarnosti, multisektorijalnosti i participacije, kako u razvoju tako i u provedbi programa. Preliminarni rezultati evaluacije pokazuju statistički značajno unaprjeđivanje znanja, vještina i spremnosti za pružanje psihološke prve pomoći.

Zaključak

Iskustvo razvoja i provedbe programa PoMoZi Da potvrđuju potrebu za izradom i provođenjem edukativnih intervencija unaprjeđivanja MZP, razvoja kontekstualno i razvojno primjerenih i

evaluiranih intervencija. Također, potrebno je bolje razumijevanje MZP te standarda i načela razvoja programa, ali i šira partnerstva kako bi se unutar i izvan zdravstvenog sustava te u medijskom prostoru raspoznavali programi čiju održivost je potrebno zagovarati te donosile informirane strateške odluke na nacionalnoj razini.

Ključne riječi: mentalno zdravlje; zdravstvena pismenost; odrasli